

Thomas van Luyn

ENZO EN DE
STRIJD TEGEN
DE **ONi**

Met illustraties van Sophie Pluim

'VOLT

Amsterdam 2022

1. HET DING

Op de grote envelop staat 'Enzo'. Hoe die in zijn rugzak is gekomen, is een mysterie. Enzo pulkt het plakband los en haalt er iets uit wat in bubbeltjesplastic gewikkeld zit. Nu al een geslaagd cadeau wat hem betreft, want van bubbeltjes kapotknijpen krijgt hij nooit genoeg.

In het bubbeltjesplastic zit een sigarendoosje. Hij wipt het metalen sluitinkje open, opent het doosje en tilt voorzichtig een laag watten op. Daaronder ligt, genesteld in nog een laag watten, een ding. Het is van koperkleurig metaal en heeft het formaat en de vorm van een flinke gum. Er komt een vreemde, niet onprettige geur vanaf. Schoonmaakmiddel? Enzo raakt voorzichtig met zijn vingertoppen het Ding aan. Zeker weten metaal, het voelt koud. Dwars eroverheen loopt een bijna onzichtbare spleet. Kan het open? Is dit ook weer een doosje? Een doosje in een kistje? Net als Enzo het Ding van het bedje van watten wil optillen, hoort hij in het trappenhuis voetstappen naderen. Shit, zijn moeder.

Hij had beloofd op te ruimen, maar zijn kamer ziet eruit alsof er een orkaan doorheen heeft geraasd. Haastig staat hij op en stoot zijn hoofd tegen het dak. Hij is dol op zijn zolderkamertje, maar de laatste tijd stoot hij vaak zijn hoofd. Of zijn kamertje krimpt, of hij groeit, een van de twee.

Het gestamp van zijn moeder klinkt steeds luider. Aan het tempo hoort Enzo dat ze twee zware boodschappentassen draagt. En een schoudertasje dat ze onder haar elleboog klemt. Dat hoort hij niet, maar dat heeft ze altijd.

Als een bezetene probeert hij alle stripboeken in een nette stapel te krijgen, alle papiertjes, schriften, schoolboeken, pennen en stiften smijt hij in de wasmand. Een stapeltje vieze kleren eroverheen, zo, dat ruimt lekker op. Boem, twee zware tassen worden tegelijkertijd neergezet. De sleutel klinkt in de deur, de deur piept open, en dan hoort hij het geritsel van twee boodschappentassen die weer worden opgepakt. Zijn moeder komt binnen. 'Enzo?' roept ze.

'Joehoi,' antwoordt Enzo.

Wat moet hij doen met het Ding? Hij zou zijn moeder kunnen vragen wat het is, maar gek genoeg heeft hij het gevoel dat het haar niet aangaat. Dit is zijn Ding en hij heeft geen zin om uit te leggen wat hij nog niet kán uitleggen. Terwijl zij het trappetje naar zijn zolderkamer opklimt, stopt hij snel het Ding terug in het kistje en verstopt het onder zijn kussen. Raar. Waarom doet hij dit?

Het luik gaat open, en daar ziet hij zijn moeder

vanaf haar middel boven de vloer uitpiepen. De rest van haar staat nog op het trappetje.

‘Heb je al gegeten?’ vraagt ze.

‘Ja. Pizza,’ jukt Enzo.

Van het geld dat ze heeft klaargelegd heeft hij weer noedels-uit-een-zakje gegeten, want die kosten maar zestig cent per zakje, zodat hij geld overhoudt om Yo en Watnou te betalen, anders slaan die hem weer in elkaar.

Zijn moeder zucht. ‘Ik had echt willen koken deze keer, maar ik moet van mijn baas de hele administratie van een klant opnieuw doorpluizen.’

‘Geeft niks,’ zegt Enzo, en hij meent het. Hij is het gewend. Gisteren kookte ze niet en morgen gaat ze ook niet koken, want ze moet altijd ’s avonds werken van die baas van haar.

‘Dank je, lieverd. En ik wil niet vervelend doen, maar je zou toch opruimen?’

Enzo kijkt om zich heen. Hij vindt het er enorm opgeruimd uitzien. ‘Eh...’

‘Er liggen nog steeds kleren onder je bed, vies en schoon door elkaar, strips, drumstokjes, een lege Nutella-pot, twee lepels en een jojo. En dat is alleen nog maar wat ik vanaf hier kan zien.’

Enzo was even vergeten dat zij vanuit haar positie heel goed onder het bed kan kijken.

‘Serieus Enzo, ik heb geen tijd om ook je kamer op te ruimen, dat moet je echt zelf doen.’

‘Oké,’ zegt Enzo.

‘Ik weet dat ik er weinig ben, maar binnenkort krijg ik een vaste aanstelling. Dan heb ik eindelijk wat meer tijd voor je.’

‘Oké,’ zegt Enzo weer. Ze zegt het al tijden, maar het gebeurt nooit.

‘Zeg, zit er ergens een aapje in het huis?’ zegt ze. ‘Ik hoorde iets.’

Vroeger zou Enzo dan een aapje nadoen. Dat deden ze altijd, toen papa er nog was. Dan verstopte hij zich onder de dekens en maakte hij geluiden als een aapje, en dan gingen zijn ouders zijn hele kamer doorzoeken, zogenaamd verbaasd dat het aapje maar nergens te vinden was, terwijl ze het toch duidelijk konden horen.

‘Ik moet nog huiswerk doen,’ zegt hij.

Zijn moeder zucht. ‘Nou, dat komt wel goed uit, want ik moet nog een hoop werk doen.’

Het luik klapt dicht. Ze zal tot diep in de nacht met haar laptop en papieren in de weer zijn, weet Enzo. Maar hij heeft strips, noedels, en nu: een Ding. Hij haalt het onder zijn kussen vandaan en maakt het kistje open: weer die lucht. Benzine? Enzo pakt het koude Ding in zijn hand. Ja, beslist een spleet. En nu ziet hij aan één kant van de spleet iets wat lijkt op een scharniertje. Voorzichtig pakt hij een uiteinde beet en trekt. Het Ding klapt open.

2. KIRA

Onder de geopende bovenkant zit iets wat lijkt op een piepklein ijzeren mandje, zo groot als zijn duimnagel, met daarnaast een soort wielkje. In het mandje zit een heel kort, dik stukje touw. Enzo pulkt met zijn nagel aan het touw en kijkt of het wielkje kan draaien: dat lukt niet. Wat is het in hemelsnaam, en wie heeft dit gestuurd? Hij klapt het Ding dicht en weer open. Dicht en weer open. En wat is die geur toch? Beetje metalig, beetje chemisch...

Hij probeert het wielkje nog eens. Het ziet er echt uit alsof het hoort te draaien, maar het zit muurvast. Hij klapt het weer dicht en draait het Ding een paar keer rond in zijn handen. Op de platte kant is iets kleins gegraveerd. Een soort blad. Bloemblaadjes? Hij stopt het terug in het kistje, dekt het toe met de watten, en stopt het weer onder zijn kussen.

De volgende dag wordt Enzo wakker met het Ding in zijn hand. Heeft hij het 's nachts uit het kistje gehaald? Daar kan hij zich niets van herinneren. Hij

schiet zijn kleren aan, twijfelt even, maar stopt het Ding dan toch in zijn broekzak. Misschien weet Kira wat het is, zij weet vaak rare dingen.

Enzo pakt zijn tas en klimt het trapje af naar de woonkamer die ook dienstdoet als keuken en als zijn moeders kantoor. Behalve het trapje naar zijn kamer is er ook nog een deur naar zijn moeders slaapkamer-tje en een deur naar de badkamer, en een deur waar-achter een enorme, antieke verwarmingsketel woont. Als hij aan- of uitslaat, gebeurt dat met zo'n luide knal dat Enzo er soms 's nachts wakker van schrikt. En als hij brandt, maakt hij een geraas als een storm op zee. Veilig kan dat ding niet zijn, denkt Enzo soms.

Zoals bijna elke dag, is Enzo's moeder al naar haar werk als hij opstaat. Dan laat ze voor hem een ontbijtje op tafel achter met brood, boter en pindakaas erbij. Boter lust hij niet, maar dat weet zijn moeder niet, omdat ze altijd al weg is als hij zijn boterham smeert. Met een boterham-zonder-boter in de ene hand en zijn schooltas in de andere, holt hij de deur uit en doet een wedstrijdje met zichzelf wie het snelst de vier verdiepingen af kan hollen. Enzo wint.

Buiten regent het niet, wat best fijn is voor de verandering, maar alles is nog nat. Naar school is het twintig minuten lopen. Fietsen kan hij niet, als enige uit zijn klas. Papa was begonnen het hem te leren, maar nadat die weg was, heeft Enzo niet meer gefietst.

Hij loopt de natte straten door, kauwend op zijn kleffe boterham met pindakaas. En precies als hij

langs Kira's flat loopt, komt zij de deur uit springen. Kira en Enzo hebben dezelfde timing, lijkt het. Een man steekt zijn hoofd uit het raam en roept: 'En blijf deze keer maar weg, ondankbaar rotkind!'

Kira roept zonder naar boven te kijken: 'Krijg de rambam, zakkenwasser! Je bent mijn vader niet!'

'Als je terugkomt, krijg je een pak slaag!' schreeuwt de man.

'En wie wou je daarvoor meebrengen?' schreeuwt Kira voor zich uit, die inmiddels met Enzo al bijna de straat uit is.

Enzo en Kira slaan de hoek om. 'Pindakaas?' vraagt Kira, terwijl ze een tak van een struik rukt.

'Hmpf,' zegt Enzo met volle mond. Ze ruikt altijd naar sigarettenrook, omdat de man die ze net uitschold de hele dag binnen zit te roken.

Kira zwaait vervaarlijk met de tak. Ze is best eng en dat vindt iedereen, behalve Enzo. Hij weet niet waarom, maar hij voelt zich fijn bij haar.

'Mafkees,' zegt ze. 'Pindakaas is goor.'

Enzo neemt nog een hap en zegt: 'Hrmpf bz gv pp.'

'Wat voor ding?' vraagt Kira, want ze verstaat hem ook als hij met volle mond praat.

Enzo haalt het uit zijn broekzak.

3. YO EN WATNOU

Het Ding is helemaal warm geworden in zijn zak. 'Ik heb geen idee wat het is.'

'Geef maar even hier,' zegt Kira.

Enzo aarzelt. Kira is een rare, je weet nooit wat ze gaat doen. 'Geef je 'm wel terug?'

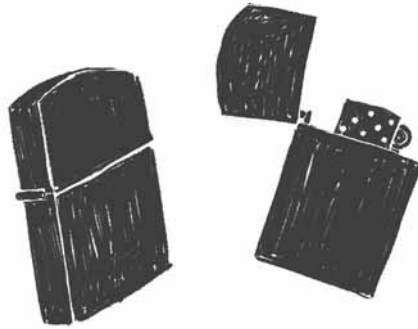
Kira kijkt hem strak aan en zegt dan heel serieus: 'Nee, ik gooi 'm in het kanaal en dan ga ik kijken hoe jij gaat huilen.'

Enzo snapt de grappen van Kira nooit helemaal, en volgens hem is dit er eentje. 'Vooruit dan maar,' zegt hij, en hij legt het warme Ding in haar hand. 'Maar wees er voorzichtig mee.'

'Ik peins er niet over. Je kent me toch?' zegt ze. 'Ik ga er absoluut niet voorzichtig mee zijn!' Ze draait het Ding een paar keer om in haar hand. 'Ik weet al wat dit is. De vorige vriend van mijn moeder had er ook een.'

'Wat? Bluf!'

'Ik bluf nooit,' zegt ze. 'Kijk.' Met één duim flipt ze de bovenkant eraf, alsof ze het al honderd keer ge-

daan heeft. Enzo ruikt weer die vreemde geur. In één beweging strijkt ze met dezelfde duim langs het wiel-tje. 'Au,' zegt ze.

'Dat wieltje kan niet draaien,' zegt Enzo.

'Dat zullen we nog weleens zien,' zegt Kira, en ze drukt zo hard op het wieltje dat haar duim wit ziet. Dan ineens schiet hij door, het wieltje draait, en witte vonken spatten alle kanten op. 'Bingo!' zegt ze. 'Zie je wel?'

Enzo's huid begint een beetje te prikken, en het voelt alsof zijn haren recht overeind gaan staan. 'Pas je op?'

'Nee joh, dat hoort,' zegt Kira, en ze draait nog een keertje aan het wiel. Ineens brandt er een oranje, wakkerende vlam in het mandje.

'Een aansteker!' roept Enzo.

'Yep,' zegt Kira. 'Een zippo om precies te zijn. Antiek en heel duur. Kun je bijvullen met benzine.'

Benzine, natuurlijk! Dat is die geur die hij steeds ruikt.

‘En zo doe je ’m uit.’ Met haar duim klappt ze het deksel dicht. Ze geeft de zippo terug aan Enzo, en loopt verder.

Enzo volgt, peinzend de zippo bestuderend. ‘Waarom zou iemand mij een oude aansteker sturen?’ mompelt hij.

‘Dat is jouw afdeling,’ zegt Kira. ‘En dat boeit mij dan weer totaal niet.’

Als ze op school zijn aangekomen steekt Enzo de zippo in zijn broekzak, en op dat moment klinkt de eerste bel. ‘Opschieten,’ zegt Kira. ‘Als ik nog één keer te laat kom, moet ik nablijven van juf Aniko.’

Ze beginnen te hollen, maar Enzo stopt ineens. Hij bukt achter een boom en doet alsof hij zijn schoenveters moet strikken. ‘Ga jij maar vast.’

‘Dat trucje werkt alleen als je schoenveters hebt, Enzo. Jij hebt klittenband. Je verstopt je weer voor die jongens, hè?’

‘Nee nee, ga nou maar gewoon,’ zegt Enzo met een rood hoofd, want natuurlijk heeft ze weer eens gelijk. Voor de ingang van de school staan twee grote jongens te lachen, elkaar te duwen en kinderen pootje te haken. Yo en Watnou noemt Enzo ze in zijn hoofd, want dat is altijd wat ze zeggen vlak voordat ze zijn geld afpakken of hem klappen geven.

‘Ooit moet je daarmee stoppen, Enzo,’ zegt ze. ‘Het leven is te kort om een watje te wezen. Kijk, zo doe je dat.’

Rustig wandelt ze op Yo en Watnou af. Ze stopt vlak voor hun neus en kijkt ze een voor een aan. Ze

doen net alsof ze haar niet zien. ‘Niks meer te melden?’ zegt Kira. ‘Dat dacht ik al.’ En fluitend wandelt ze de school in. Yo en Watnou halen opgelucht adem. Enzo zou zijn rechterarm geven om half zo stoer te zijn als Kira.

Dan klinkt de tweede bel. Yo en Watnou slenteren naar binnen. Enzo wacht nog even, tot hij zeker weet dat ze weg zijn, dan komt hij achter zijn boom vandaan en begint te hollen. Te laat. De derde bel klinkt en de schooldeur valt in het slot. Nu moet hij aanbellen en te laat de klas in lopen. En meester Harro wacht op hem...

4. MEESTER HARRO

Enzo staat op de gang voor de deur van het klaslokaal. Van meester Harro moet je altijd kloppen als je te laat bent. Hij haalt diep adem en klopt voorzichtig met zijn knokkels twee keer op de deur. Meteen hoort hij iemand van de andere kant twee keer terugkloppen. Dat is vreemd. Enzo klopt drie keer. En nu klopt er iemand van de andere kant drie keer terug. Moet hij nu de deur opendoen? Maar dan wordt meester Harro boos, want je hoort te wachten tot hij 'Binnen!' roept. Enzo durft nu niet meer te kloppen. Heel zachtjes zegt hij: 'Hallo?' Meteen hoort hij meester Harro met een heel hoog zielig stemmetje 'Hallo?' zeggen. Binnen barst de hele klas in lachen uit.

Dan zwiept de deur open, en daar staat meester Harro met een grote grijns. 'Hallo, hallo, wie piept daar zo?' roept hij boven het gelach uit. 'Kom binnen, we zaten allemaal al in spanning op je te wachten. Ik zei net nog tegen de klas: "Let op, straks komt Enzo, dus dat wordt lachen."'

Met een dreun gooit meester Harro de deur achter

Enzo dicht. Het is altijd heel warm in het lokaal. Desondanks draagt meester Harro altijd een oud, bruin leren jackje.

‘Ben je onderweg naar school verdwaald, dat je zo laat bent?’

‘Nee, meneer,’ mompelt Enzo met een rood hoofd.

‘Aha, je nam de toeristische route!’ zegt meester Harro. Nu moet de klas weer lachen. Enzo begint te zweten.

‘Ga snel op je plek zitten. Als je tenminste onderweg daarheen niet verdwaalt.’ Meester Harro knipoogt naar de klas die weer buldert van het lachen. Zonder iemand aan te kijken, loopt Enzo zo snel mogelijk naar zijn tafeltje en gaat zitten. Zijn tafeltje staat naast de verwarming, waar het zo mogelijk nog warmer is.

Meester Harro gaat achter zijn bureau zitten en vouwt zijn armen achter zijn hoofd, waarbij zijn bruine leren jackje vervaarlijk kraakt. In de oksels ervan zijn de naden stukgetrokken, en erdoorheen is zijn witte overhemd duidelijk zichtbaar.

‘Zo, dan mogen jullie allemaal even iets voor jezelf gaan doen,’ zegt meester Harro. ‘Behalve Enzo, die mag voor straf de tafel van één gaan uitschrijven.’

‘De... de tafel van één?’

‘De-de-de-de-de-de-de tafel van één?’ doet meester Harro hem overdreven na. Weer moet de hele klas lachen. ‘Ja, de tafel van één, ja. Die is nog net te doen voor jou. Ik zal je even helpen met het begin. Één keer één is...? Nou? Nou?’

‘Één,’ zegt Enzo zacht.

‘Jaaaa!’ roept de meester blij. ‘Zie je wel dat je het kunt? Nou, en dat dan tot duizend keer één!’

Enzo pakt zijn schriftje en pen, en schrijft op:
 $1 \times 1 = 1.$

‘O, en voor ik het vergeet,’ zegt meester Harro, ‘niet in cijfers, maar in letters!’

Enzo zucht.

Meester Harro zucht hem na.

De klas lacht.

Enzo schrijft:

Één keer één is één.

Twee keer één is twee.

Drie keer één is drie.

Tegen de tijd dat Enzo ‘Duizend keer één is duizend’ opschrijft, is de rest van de klas al naar huis. Alleen Enzo en meester Harro zitten nog in het lokaal. ‘Meester?’ zegt Enzo. Meester Harro zit achter zijn bureau te schrijven. Hij antwoordt niet.

‘Meester?’ zegt Enzo nog eens. ‘Ik ben klaar.’ Nu ziet Enzo dat meester Harro niet echt schrijft. Hij zit gewoon roerloos te kijken naar de punt van zijn pen.

‘M... meester!’ zegt Enzo iets harder.

‘Wát?!’ ontploft meester Harro ineens, en hij springt op van zijn stoel. ‘Waarom schreeuw je zo! Kun je niet normaal praten?!’ Snuivend loopt hij met grote passen op Enzo af. Vlak voor Enzo’s tafeltje houdt hij in, bukt zich voorover totdat zijn rode, besnorde gezicht vlak bij dat van Enzo is, en zegt: ‘Jij vindt jezelf héél wat, hè?’

Enzo vindt niet zo veel op dat moment. Hij wil vooral weg. ‘Nee, meneer,’ zegt hij.

Dan komt meester Harro weer overeind. Ineens doet hij weer heel normaal. ‘Nou,’ zegt hij, ‘dat was het voor vandaag. Ik zie je morgen.’

Meester Harro gaat voor het raam staan met zijn handen op zijn rug. Maar hij kijkt niet uit het raam, hij kijkt naar het plafond. Meester Harro is compleet geschift, zo veel weet hij zeker. Enzo pakt zijn tas en loopt naar de deur. Vlak voor hij er is, roept meester Harro: ‘Enzo!’

Enzo draait zich om. Meester Harro staat nog steeds naar het plafond te kijken, waar niets te zien is. Heel zachtjes zegt hij: ‘Probeer voortaan op tijd te zijn, hè? Anders ben ik niet meer zo aardig.’

‘Ja, meneer,’ zegt Enzo. Hij doet de deur open en loopt de gang in. Nog net hoort hij meester Harro mompelen: ‘Niet meer zo aardig...’

Op de gang begint Enzo te rennen. Hoe sneller hij hier weg is, hoe beter. Hij rukt de voordeur open en botst bijna tegen Yo en Watnou op.

5. ONTSNAPPING

Met de deurklink nog in zijn hand staat Enzo aan de grond genageld. Yo en Watnou hebben hem nog niet gezien: ze zitten op de grond, aandachtig naar de tegels te kijken.

‘Pissebed,’ zegt Watnou.

‘Nee man, oorworm,’ zegt Yo.

Plotseling slaat Watnou hard met zijn vuist op de grond. ‘Ach gossie, nou is-ie dood.’

Yo staat op en stampt erop met zijn voet en zegt: ‘Ach gossie, nou is hij helemaal dood!’

Ze hinniken het uit van de pret. Op dat moment ziet Yo Enzo staan. ‘Yo!’ roept Yo. Enzo deinst achteruit de school in. Met twee stappen is Yo bij hem, maar hij weet nog net de deur dicht te trekken. Door het raampje ziet Enzo dat Watnou achter Yo is opgesprongen en hem komt helpen. Ze trekken woest aan de deur die rammelt in zijn hengsels, maar open gaat hij niet meer. Enzo staat verlamd van angst in het halletje, en ziet Watnou’s grote hoofd voor het raampje verschijnen, en woedend naar hem kijken.

‘Wat nou!’ roept Watnou. ‘Kom dan naar buiten als je durft!’

Dat durft Enzo niet, om de goede reden dat hij niet gek is. En om diezelfde reden (het hebben van een gezond verstand) besluit hij dat hij meester Harro niet om hulp kan vragen, die zo mogelijk nog gekker is dan Yo en Watnou. In plaats daarvan draait hij zich om en loopt kalm het halletje uit de schoolgangen in.

‘Yo!’ roept Yo. ‘Waar ga je heen! Je kunt niet ontsnappen.’

Enzo wacht om de hoek van de gang, waar Yo en Watnou hem niet kunnen zien. Hij hoort Watnou zeggen: ‘Het fietsenhok! Hij gaat naar de achterdeur bij het fietsenhok!’ Dan hoort hij het geluid van hollende voetstappen.

Enzo sluipt terug naar de voordeur en kijkt voorzichtig door het raampje. Zoals verwacht ziet hij Yo en Watnou in volle vaart over het schoolplein sprin-

ten en rechtsaf achter de school verdwijnen, op weg naar het fietsenhok aan de achterkant. Snel gooit Enzo de schooldeur open, en rent zo hard hij kan de andere kant op. Zonder te stoppen rent hij door de hoofdstraat, door het park, door het winkelcentrum, rechtsaf en linksaf, voor de zekerheid nog een rondje voor het geval hij gevolgd wordt, totdat hij bij zijn huis is. Hij kijkt hij de straat op en neer, maar Yo en Watnou zijn nergens te zien. Enzo steekt beide armen in de lucht, want soms moet je 'Hoera' roepen als iets je gelukt is. 'Wederom een briljante ontsnapping van Enzo het Hardloopwonder,' zegt hij tegen zichzelf, terwijl hij zijn sleutel zoekt.

Shit.

Sleutel vergeten.

Hoe die sleutel er toch elke keer weer in slaagt om stiekem thuis te blijven wanneer hij naar school gaat, zal Enzo nooit begrijpen. Hij zucht. Dat betekent aanbellen bij mevrouw Bibi, en dat betekent theedrinken en rare verhalen aanhoren. Toen hij een keer zijn sleutel was vergeten en zij hem op de stoep had zien zitten, had ze hem bij haar uitgenodigd om op zijn moeder te wachten. Zijn moeder had meteen hun huissleutel aan mevrouw Bibi gegeven, want ze wist hoe vergeetachtig Enzo was.

Enzo steekt de weg over naar mevrouw Bibi's huis en drukt op de bel. Het is altijd lang wachten geblazen. Enzo wordt onrustig. Zenuwachtig kijkt hij de straat rond, maar Yo en Watnou verschijnen niet. Na wat een halfuur lijkt, klinkt er uit het luidsprekertje:

‘Goedemiddag. Met wie heb ik de eer?’

‘Dag, mevrouw Bibi, het is Enzo.’

‘Hoe zegt u?’

Volgens hem is hij de enige die ooit bij haar aanbelt, maar om de een of andere reden weet ze nooit dat hij het is.

‘ENZO!’ roept hij.

‘Ach, Enzo, knul, wat een onverwacht genoeg! Kom boven, jongen.’ Met een klik hangt ze op.

Enzo weet dat de deur niet open zal gaan, en dat hij na tien seconden opnieuw moet aanbellen. Dat ze dan zal vragen of de deur nog niet open is, en dat hij nee moet zeggen. Dan pas zal ze hard genoeg op het knopje drukken zodat hij naar binnen kan. Zo gaat het altijd. Omdat hij altijd zijn sleutel kwijt is. Enzo zucht en telt tot tien.

